CZĘŚĆ XXXV — № 21. ROK 18 — (1847).

TYGODNIK
PETERSBURSKI.
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Klassycznej, w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego, w Wilnie w xięgarniach Glücksberga i Zawadzkiego, nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena: *Roczna* w Rossy z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 14½ r. *Półroczna*, 7½ r. sr. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni: *Roczna*, 13 rub. sreb. *Półroczna* 6½ rub. sreb. Dla Królestwa Polskiego naznacza się taż sama cena co i w Cesarstwie.

PIĄTEK, 28 Marca / 9 Kwietnia.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Petersburg, *27 Marca* / *8 Kwietnia*.

NOWINY DWORU.

NN. Cesarstwo JJ. Oboje i J. C. W. W. X. Cesarzewiczowa Marya Alexandrowna słuchali w nocy Zmartwychwstania Pańskiego nabożeństwa w swoich pokojach, następnie N. Pani z W. X. Cesarzewiczową udały się na Mszą św. do Małej Kaplicy Zimowego Pałacu.

J. C. W. Wielki Xiążę Następca Cesarzewicz, JJ. CC. WW. W. X. Marya Maxymiljanówna, Xiążę Maxymiljan Leuchtenbergski i Xiążę Piotr Oldenburgski, oraz Jego Wielko-Xiążęca Wysokość Xiążę Alexander Hesski, słuchali nabożeństwa Rezurrekcyi w Wielkiej Kaplicy Pałacowej. Członkowie Rady Państwa, Ministrowie, Senatorowie, Jenerałowie i Oficerowie Gwardyi, wojsk lądowych i morskich, urzędnicy Dworu i osoby prezentowane znajdowali się na témże nabożeństwie.

Wieczorem dnia tegoż N. Cesarzowa Jmć i JJ. CC. Wysokości W. X. Cesarzewicz Następca, W. X. Cesarzewiczowa, WW. XX. Mikołaj i Michał Mikołajówicze, W. X. Miczał Pawłowicz i W. X. Marya Mikołajówna byli na nieszporach w Małej Kaplicy, zkąd wychodząc N. Pani raczyła przyjmować powinszowania Ministrów, Jenerałów i urzędników Dworu dwoch pierwszych klass.

Przez rozkaz dzienny Cesarski z dnia 23 Marca, zostali podniesieni do rang: Jenerał-porucznika, Jenerał-majorowie: pełniący obowiązki Prezesa polnego Audytoryatu Czynnej Armii *Kuris*, z zatwierdzeniem na tej posadzie — Zostający przy Oddzielnym korpusie Straży Wewnętrznej do poleceń szczególnych *Timroth*, z zachowaniem dotychczasowych obowiązków — Zostający przy Oddzielnym Kaukazskim korpusie *Schilling*, z pozostaniem przy tymże korpusie — Członek Rady Departamentu Budowniczego Ministerstwa Marynarki *Wałujew 1*, z pozostaniem na tej posadzie — Dowodzący 2 lekką dywizyą jazdy *Głazenap 2*, z zatw. Naczelnikiem tejże dywizyi — Pochodny Ataman Dońskich Kozackich pułków przy Oddzielnym Kaukazskim korpusie zostających *Chreszczaticki*, Komendant Iwangorodzkiej twierdzy *Kotzebue 1*, dwaj ostatni z zatwierdzeniem w dotychczasowych dowodztwach — Dowodzący 2 dywizyą Ułanów *Grottenhelm 1*, Dowodzący 7 lekką dywizyą jazdy *Witte*, obaj z zatwierdzeniem Naczelnikami dywizyj — Vice-Dyrektor Departamentu Jeneralnego Sztabu *Riesenkampf 1*, z zachow. dotychcz. obowiązków — Dyrektor 1 Moskiewskiego korpusu kadetów *von Bradke* z zachow. dotychcz. obow. — Dowodzący 4 dywizyą pieszą *Karłowicz*, Dowodzący 3 dywizyą Grenadyerów *Wiatkin*, obaj z zatwierdzeniem Naczelnikami dywizyj — Dyżurny Jenerał Głównego Sztabu J. C. Mości Jenerał-adjutant *Ignatjew 2*, z zachow. dotychcz. obowiązków — Naczelnik 2 Okręgu korpusu Żandarmów *Perfiljew 1*, Naczelnik Sztabu 1 korpusu odwodowego jazdy *Borszczow*, Dowodzca 2 korpusu kadetów *Puszczyn 2*, Jenerał Intendent Oddzielnego Kaukazskiego korpusu *Wasilkowski*, czterej ostatni z zachowaniem dotychczasowych obowiązków — Dowodzący 16 dywizyą pieszą *Kwiciński*, z zatwierdz. Naczelnikiem dywizyi — Zarządzający Departamentem Budowniczym w Ministerstwie Marynarki *Butkowski*, Naczelnik 2 dywizyi Artylleryi *Sierzputowski*, Inspektor batalionów strzeleckich *Ramsay*, Naczelnik Grenadyerskiej Artylleryjskiej dywizyi *Stachowicz 1*, Jenerał-Prowiantmejster Ministerstwa Wojny *Rokasowski*,

pięciu ostatni z zachowaniem dotychcz. obowiązków — Zostający przy Ich Cesarskich Wysokościach Wielkich Xiążętach Mikołaju i Michale Mikołajewiczach Jenerał-adjutant *Fiłosofow 1* z pozostaniem Jenerał-adjutantem i przy JJ. CC. Wysokościach — Wojenny Gubernator miasta Orła i Orłowski Cywilny Gubernator xiążę *Trubeckoj 2*, Dowodzca brygady Inwalidów gwardyi *Wedemeyer*, obaj z zachowaniem dotychcz. obowiązków — Dowodzący 7 dywizyą piechoty *von Kaufmann*, Dowodzący 9 dywizyą piechoty *Lisiecki*, obaj z zatwierdzeniem Naczelnikami dywizyj — Naczelnik Głównego Sztabu wojsk na Kaukazie znajdujących się, z orszaku J. C. Mości *Kotzebue 2*, z zachowaniem dotychczasowych obowiązków — Do rangi Jenerał-majora, pułkownicy: Członek Kommisyi do budowania gmachu Woroneżsko - Michajłowskiego korpusu kadetów, liczący się w Armii *Wendorff 1*, Członek Audytoryatu Polnego Oddzielnego Kaukazkiego korpusu *Pietrow 3*, Dowodzca Orenburskiego Okręgu Inżenjerów *Zeüdlitz*, dwaj ostatni z zachow. dotychcz. obowiązków — Zostający przy Naczelniku Artylleryi czynnej Armii z 7 brygady Artylleryi *Brammer*, z pozostaniem w artylleryi — Komendant miasta Feodosyi *Chrzanowski* z pozostaniem na tej posadzie — Pełniący obowiązki Nakaznego Atamana Uralskiego wojska Kozaków liczący się w jezdzie *Heke*, z zatwierdzeniem Nakaznym Atamanem — Naczelnik środka linii Kaukazkiej *Chlutin* z zachowaniem tego Naczelnictwa — Zostają zatwierdzeni: Pełniący obowiązki Naczelnika 6 Okręgu korpusu Żandarmów Jenerał-major *Czerkiesow* Naczelnikiem tegoż okręgu — Zostający przy J. C. Wysokości Wielkim Mistrzu Artylleryi, pełniący obowiązki Dyrektora Departamentu Artylleryjskiego Ministerstwa Wojny Jenerał-major *Jakowlew 3*, Dyrektorem tegoż Departamentu — Zostają mianowani: Naczelnik 1 dywizyi Grenadyerów Jenerał-porucznik *Hartung* Dowodzcą Oddzielnego korpusu Straży Wewnętrznej i Inspektorem piechoty odwodowej, prócz odwodowej dywizyi Oddzielnego Kaukazkiego korpusu — Naczelnik 3 dywizyi pieszej Jenerał - porucznik *de Witte*, Naczelnikiem 1 dywizyi Grenadyerów — Dowodzący pułkiem pieszym Moskiewskim Jererał - major *Dobrzański*, Dowodzącym odwodową dywizyą Oddzielnego Kaukazkiego korpusu na miejsce Jenerał-porucznika *Dobryszyna 1*, obaj ostatni z zaliczeniem do Armii — Dowodzca 2 brygady 10 dywizyi pieszej Jenerał - major *de Junker*, Dowodzącym 3 dywizyą pieszą — Wojenny Naczelnik Płockiej gubernii Jenerał-major *Gostomiłow*, Wojennym Naczelnikiem gubernii Lubelskiej — Dowodzca 2 bryg. 6 dyw. pieszej Jenerał-major *Burmann*, Wojennym Naczelnikiem gubernii Płockiej z zaliczeniem do Armii — Dowodzcami brygad: Dowodzca 2 bryg. 4 lekkiej dywizyi jazdy Jenerał-major *Osorgin*, 1 brygady 2 lekkiej dywizyi jazdy — Dowodzący Charkowskim pułkiem Ułanów Jenerał-major *von Kroneck*, 2 brygady 4 lekkiej dywizyi jazdy — Dowodzący Tobolskim pieszym pułkiem Jenerał-major *Nosow*, 2 brygady 6 dywizyi pieszej — Dowodzcami pułków: Pułkownik Charkowskiego pułku Ułanów *Ziemięcki*, tegoż pułku — Pułkownik Izmajłowskiego pułku gwardyi *Palicyn*, Tobolskiego pieszego — Pułkownik Riazskiego pułku pieszego *Kurtjanow*, Moskiewskiego pieszego — Pułkownik Tarutyńskiego pieszego pułku *Kasperow 2*, pułku Strzelców J. C. W. W. Xięcia Michała Pawłowicza — Dywizyjny Kwatermistrz 2 dywizyi Kirysyerów, podpułkownik Jeneralnego Sztabu *Komarow*, mianowany Ober-kwatermistrzem Zbornego korpusu jazdy.

— Przez tenże rozkaz dzienny zostali, w liczbie innych, podniesieni do rang: Podpułkownika, Dywizyjny Kwatermistrz 1 dywizyi piechoty kapitan Jeneralnego Sztabu *Micewicz* — Sztabs-Rotmistrza, porucznicy pułku Kirysyerów J. C. W. W. Xięcia Następcy Cesarzewicza, hrabia *Hauke* i zostający w Akademii Wojennej *Gorecki*.

— Przez Ukaz Cesarski do Kantoru Dworu z d. 22 bież. m. mianowane zostały Frejlinami N. Cesarzowej, Xiężniczka Alexandra *Gagarin*; Panny Karolina *Strandmann* i Baronówna Alexandra *Bode*.

— Przez Ukaz Cesarski do Rządzącego Senatu, z d. 8 Marca, Jenerał-adjutant Jenerał-porucznik baron *Meyendorff* mianowany Członkiem Komitetu Stadnin Państwa z zachowaniem dotychczasowych obowiązków.

— Od Ministerstwa Skarbu wydany został 22 Lutego b. r. 10-letni wyłączny przywilej cudzoziemcowi *Klaugen*, na wprowadzenie do Rossyi udoskonalonego warstatu tkackiego Poortera.

— Od Ministerstwa Skarbu podana została do wiadomości powszechnej powtórnie, ogłoszona już w Lipcu 1839 roku tablica, z oznaczeniem wewnętrznej wartości zagranicznych monet złotych i srebrnych i z wyrachowaniem na rossyjskie ruble i kopiejki. Podług tej tablicy mają wartość następną:

MONETY ZŁOTE.

		Ruble sr.	Kop.
1. *Francuzkie:*	40 frankowa	9	84.
	20 frankowa	4	92.
2. *Sardyńska.*	20 lirów	4	92.
3. *Pruskie:*	10 talarów	10	$23\frac{1}{2}$.
	5 talarów	5	$11\frac{1}{2}$.
4. *Honowerskie:*	10 talarów	10	$17\frac{3}{4}$.
	5 talarów	5	$8\frac{1}{2}$.
5. *Saskie:*	10 talarów	10	$17\frac{3}{4}$.
	5 talarów	5	$8\frac{1}{2}$.
6. *Hiszpańska.*	Dublon	18	$92\frac{1}{4}$.
7. *Austryacka.*	Podwójny suweren . .	8	$69\frac{5}{8}$.

MONETY SREBRNE.

1. *Hollenderska.*	Talar	1	$33\frac{1}{2}$.
2. *Francuzka*	5 frankowa	1	24.
3. *Pruska*	Talar. . . . , ...	•	$91\frac{1}{4}$.
4. *Saska* i *Bawarska*	Talar	1	$27\frac{3}{4}$.
5. *Szwedzka*	Talar	1	$41\frac{1}{2}$.
6. *Duńska*	Talar	1	$38\frac{1}{4}$.

7.	*Brabantska* Talar	1	39.
8.	*Austryacka* Talar	1	28¼.
9.	*Hiszpańska* Piastr	1	33.
10.	Zwanzigery, czyli monety 20 krajcarowe.		17¾.

KRÓTKIE OBEJRZENIE CZYNNOŚCI MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH W ROKU 1845.

(Ciąg dalszy.)

(Patrz № 13.)

III. Zarząd Lekarski.

D. *Potrzeby Lekarskie* (*).

1. Preparata chemiczne farmaceutyczne dotąd robione były osobno w każdej skarbowej aptece; i dla tego nie były jednostajne i drożej kosztowały; teraz postanowiono sporządzać je w pracowni Petersburskiego Aptecznego Zapaśnego Magazynu, probować przez Członków Rady Medycznej i potem już do wszystkich aptek rozsyłać. Tym sposobem, jest teraz pewność, że preparata są w dobrym gatunku, a przy tem i koszt się zmniejszył.

2. Podług potwierdzonych przez N. Cesarza wzorów, w Petersburskiej fabryce instrumentów zostającej pod wiedzą Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zrobiono 148 sztućcow chirurgicznych, które posłano do armii na Kaukazie, do dwóch szpitalów w Petersburgu i do szpitalu w Warszawie.

3. Odbyto rewiziją aptek skarbowych, Kaukazskiej, Tyfliskiej, Piatigorskiej, Chersońskiej, Łubieńskiej i Kijowskiej, z których trzy pierwsze potrzebują ulepszenia. Budowy niektórych aptek, częścią już gotowe, częścią się jeszcze budują.

IV. Zarząd Gospodarczy.

A. *Gospodarstwo miejskie.*

1. W 163 miastach odbyto lustraciją potrzebną do poznania ich stanu i dochodów, a dla dokładnego sprawdzenia gruntów miejskich, rozesłano czterdziestu topografów należących do wiedzy Ministerstwa.

2. W celu powiększenia miejskich dochodów (**), rozciągniono na wszystkie miasta pobor półprocentowy od kontraktów, w niektórych miastach wprowadzono kary pieniężne za niewypełnianie ustanowionych policyjnych przepisów, i potwierdzono taxy rozmaitych poborów. W skutek osobnych przepisow o układaniu rocznych miejskich bilansów, w Petersburgu okazała się pozostałość 3,720, w Moskwie przeszło 32,344, a w Odessie przeszło 143,843 r. sr.

3. Wniesiona została do Rady Państwa nowa detaxacija nieruchomości w Petersburgu, i wartość jej ogólna dochodzi do 88,809.654 r. sr., do 60% więcej niż podług dawniejszej taxacii.

4. Wniesiono do Rady Państwa projekta urządzenia w Petersburgu magazynów na składy lnu, pieńki, łoju i zboża, tudzież przystani na Newie. Oprócz tego Komitet urządzenia lepszego rzeźni w stolicy rozpoczął swoje czynności.

5. Zgromadzono materyjały potrzebne do uregulowania kwaterunkowej powinności w stolicy. Oprócz tego wydano pozwolenia na przedaż miejskiej własności w 29 miastach, oddano w dzierżawę w 14 miastach 1692 dziesięcin gruntu i t. p.

B. *Zarząd gmin miejskich.*

1. Po ułożeniu w 1844 r. projektu nowej ustawy miejskiej dla Petersburga, można było przystąpić do kolejnego rozszerzania przyjętych zasad i w innych miastach. Zwróciwszy przy tém szczególną uwagę na miasta w gubernijach Nadbałtyckich, Ministerstwo wyznaczyło Komissiją Rewizorów, i ta zajęła się zebraniem praw, których się trzyma miejska zwierzchność w Rydze, i ułożeniem ustaw gospodarskiej, rzemieślniczej, handlowej i innych.

2. Wniesiono do Rady Państwa projekt połączenia Miejskich Magistratów, Ratuszów i Sądów Powiatowych.

3. W skutek szczególnego Monarszego rozkazu, rozpatrzono pytanie o urządzeniu jednodworców i grażdan w Zachodnich gubernijach: projekt o tém wniesiony do Komitetu interesów gubernij Zachodnich otrzymał Monarsze potwierdzenie.

C. *Przemysł miejski.*

1. Wydano rozrządzenia o sprawdzeniu miar i wag w 200 miastach, oprócz gubernijalnych, tudzież o rozszerzeniu miar i wag wzorowych.

2. Polecono osobnej Kommisii obmyślenie nowych zasad do pobierania dochodu z traktijerów.

3.) Rozpatrywały się prace Komitetu wyznaczonego do ułożenia przepisów o handlu w Petersburgu i instrukcii dla urzędników handlowej policii i t. d.

D. *Zewnętrzne urządzenie miast.*

W miastach 23 gubernij i trzech gradonaczalstw, stanęło 2,376 budowli prywatnych. Na urządzenie dwóch miast prywatna jedna osoba ofiarowała po 3000 r. sr. na trzy lata, a druga 2000 r. sr. jednorazowie. Oprócz tego, cztery osoby prywatne ofiarowały 11,073 r. sr. dla ulżenia mieszkańcom niektórych powinności.

(*) Dla wojska, floty i niektórych cywilnych zakładów, przygotowano lekarskich materyjałów: zagranicznych — za 85,473 r., krajowych — za 108,190 r.; w ogóle na robotę i przewoz użyto 217,173 r. w porównaniu do 1844 r. mniej o 33,563 r., a w porównaniu do 1843 r. mniej o 87,900.

(**) Dochody miejskie w ogóle wynosiły 7,313,000 r. sr.; rozchody 6,604,154 r. sr. Pozostałość 708,846 r. sr. większa jest o 289,897 r. niż w r. 1844. Kapitały miejskie rezerwowe dochodziły do 5,320,090 r., a zaległości poborowe do 2,114,320 r. Chociaż w ogóle dochody, pozostałości i kapitały urosły w porównaniu do 1844 r., mimo to jednak ze 658 miast, w 280 tylko okazuje się superata dochodów, w 100 miastach dochody zaledwo wystarczają na opędzenie niezbędnych wydatków, a w innych ciągle jeszcze nie wystarczają.

V. Policija.

1. Z powodu grabieży popełnionych w gubernii Saratowskiej przez Kirgizów Ordy Bukiejewskiej, którzy od niejakiego czasu zaczęli często zbierać bydło a nawet napadać na domy, i w celu powściągnienia ich nadal od tego, ułożone zostały stosowne projekta.

2. Wyznaczona osobna Kommissija do chwytania band rozbojniczych w gubernii Orenburskiej, złożonych po większej części ze zbiegłych przestępców zesłanych do Syberyi, nadto polecono osobnemu urzędnikowi sprawdzenie na miejscu przyczyn tego zła i wykrycie śródków któreby mu zapobiegły.

3. Dane tymczasowe przepisy, w celu zaradzenia wzmagającemu się przemycaniu trunków, które w gubernijach Orłowskiej, Kurskiej i Smoleńskiej, pociągnęło za sobą złe skutki.

4. Z powodu iż włóczęgi i zbiegi, zwykli skrywać imiona i stan swój, pod pozorem że nie pamiętają i nie wiedzą zkąd są rodem, wniesiony został do Rady Państwa i potwierdzony przez N. Cesarza projekt o piętnowaniu takich włóczęgów szczególnemi znakami, iżby nadal podobnych wybiegów używać nie mogli.

5. W ostatnich czasach liczba zbierających ofiary na zagraniczne kościoły i klasztory znacznie się pomnożyła. Liczne przykłady dowiodły, że ci ludzie mieli fałszywe świadectwa i xięgi, i zbierając pieniądze obracali je na swoję korzyść: takich kwestarzy odkryto 101. W skutek tego zalecono wyśledzać ściśle podobnych ludzi i postępować z niemi podług prawa.

6. W skutek rozkazu N. Cesarza o urządzeniu przy więzieniach, osobnych cel dla więźniów inkwizycyjnych, w 74 miastach rozpoczęto stosowne ku temu roboty, a w 27 miastach najęto w tym celu domy prywatne (*).

7. Dla urządzenia w Rossyi więzień poprawczych podług systematu osamotniania więźniów, wysadzony został osobny Komitet, któremu poruczono: oznaczyć, gdzie i na jaką liczbę więźniów mają być urządzone podobne więzienia, wyrachować koszta, obmyślić środki ich opędzenia, skreślić projekt ustawy o zarządzie więzieniami i zająć się zbudowaniem wzorowego więzienia w Petersburgu.

8. Niezależnie od tego, wydanie nowego Kodexu Karnego wymagało wielu innych administracyjnych rozrządzeń, jako to: o wystawieniu rusztowań (эшафотовъ), pręgierzy, o zaprowadzeniu wozów do przewożenia przestępców na miejsce kary, o przestępcach posyłanych do Syberyi na mieszkanie i o osadzaniu przestępców do Syberyi i do odległych gubernij i t. d. (*).

9. Otworzono 13 nowych Komitetów Więzień; w ogóle było ich w końcu 1845 r. męskich 257, żeńskich 12.

10. Zwrócono uwagę na polepszenie etapów i miejsc noclegu przesyłanych więźniów, zrobiono projekt ułożenia nowych co do tego planów.

11. Dano pozwolenie zaprowadzenia dylizansów (**); a) między Moskwą, Niżnim, Włodzimierzem, Szują, Kazaniem i Petersburgiem; b) od Moskwy do Kaługi, Orła, Kurska i Charkowa.

12. Dano pozwolenie otworzenia 1 giserni, 8 drukarni, 4 metallografij i 1 drukarskiej prassy.

13. Pozwolono rozegrać jednę loteryją i potwierdzono prawidła dziewięciu zgromadzeń zabawy.

(Dok. nast.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

ANGLIJA. *Londyn*, *20 Marca*. 31 b. m. Pierwszy Minister Lord John Russell wniesie w Izbie Niższej odroczenie Parlamentu do 12 Kwietnia z powodu wakacyj wielkonocnych.

— Piszą z Londynu: «Wkrótce otwarte będą konferencye w tutejszej stolicy między Angliją i Hollandyą dla uporządkowania rozmaitych zagadnień, pozostających nierozwiązanemi od dawnego czasu. Wiadomo że w skutek traktatów z roku 1814 Hollenderzy wrócili do swych posiadłości azyatyckich. Traktat graniczny, zapadły w Londynie 17 Maja 1824 oznacza prawa obu Państw do rozmaitych części Indyj. Od tego czasu mnóstwo podrzędnych pytań

(*) Liczba więźniów trzymanych w 1845 r. w więzieniach cywilnych, dochodziła do 176,239. Na utrzymanie więźniów użyto: ze Skarbu 348,551 r., z miejskich dochodów 6,385 r,, z ziemskich poborów 6,456 r., w ogóle 361,373 r., co na każdego więźnia wynosi po 2 r. 2¼ kop. sr. czyli po 5 kop. sr. na dzień. Na więźniów przesyłanych z miejsca na miejsce i idących do Syberyi wydano: ze Skarbu 344,734 r., z miejskich dochodów 1,791 r., z ziemskich poborów 2,364 r. w ogóle 348,889 r. Ogół summ, użytych na więźniów, wynosi 710,263 r., 42,534 r. mniej niż w roku poprzednim.

(*) Z ważniejszych przestępstw, w ciągu 1845 r., w całem Państwie odkryto 90 podpaleń: pochodziły one z pijaństwa, z chęci kradzieży, lub z osobistej zemsty; nie koncentrowały się i nie wzmagały się w jednej jakiej bądź gubernii i dla tego nie naruszyły publicznej spokojności; w niektórych miejscach jednak kilka razy się powtarzały; podrzuconych pogróżek podpalenia było 2. Napadów i rozbojów było w ogóle 603; ważniejsze były w gubernijach Saratowskiej, Orenburskiej, Kowieńskiej i Wileńskiej. Zabójstw różnych popełniono 1209: najwięcej w obwodzie Kaspijskim (150) i w gubernijach Gruzyjsko-Imeretyńskiej (94), Ekaterynosławskiej (83), Tomskiej (62), Jenisejskiej (49), Irkutskiej (49), Czernihowskiej (44) i Kowieńskiej (38). Samobójstw było 1642: najwięcej: w gubernijach Podolskiej (94), Wileńskiej (88), Czernihowskiej (85), Połtawskiej (81), Mińskiej ,75), Kowieńskiej (68), Kijowskiej (67), Grodzieńskiej (56) i Inflantskiej (55).

(**) W r. 1845; dano pozwolenie wyjazdu za granicę: a) szlachcie z powodu interesów służby — 57, z powodu choroby — 1,281, z powodu interesów familijnych — 77, dla podróżowania — 101, dla udoskonalenia się w naukach — 31; b) kupcom i ludziom przemysłowym — 3,123; c) uczonym, artystom i rzemieślnikom — 129; d) cudzoziemcom — 8,852.

się wyrodziło i żadne nie zostało rozstrzygnięte; Anglicy owładnęli wiele nowych ziem w Indyj, Oceanii, Malezyi i te zdobycze wymagają modyfikacyj traktatu 1824. W tym to właśnie celu zostaną otwarte konferencye Londyńskie.

— Rząd wysłał do Irlandyi P. Soyer, znanego ochmistrza (maitre d'hôtel) klubu Reformy, dla uczynienia doświadczeń wprowadzenia nowego systematu sup oszczędności; z tego powodu piszą z Dublinu do jednej gazety: «P. Soyer nader czynnie urządza swoje kuchnie. W przeszłą sobotę przygotował w jednej z kuchni parafialnych supę, która zdaniem znawców mogłaby figurować na stołach pańskich. Te polewki gotują się z zadziwiającą szybkością. We trzy godziny sto gallonów już jest do rozdania, kiedy dawniej trzeba było na taką samą ilość od 15 do 20 godzin czasu; nowy systemat pozwoli potroić rozdawanie tego posiłku. Wydatek jest około 4¼ denarów za gallon, mięsa wołowego na 100 gallonów wychodzi 52 funty. P. Soyer zamierza poczęstować znakomitsze kluby stolicy swoją polewką dla przekonania jak jest smaczna i posilna.

— Liczba normalna jenerałów marynarki angielskiej jest w tej chwili ustanowiona jak następuje: 30 admirałów (po 10 na każdą eskadrę) 45 vice-admirałów (po 15), 75 kontr-admirałów (po 25). Ogół 150.

— Przybycie Królowej Krystyny do Paryża jest powodem do rozmaitych domysłów tak co do przyczyn, jako i co do czasu trwania jej pobytu we Francyi. Słychać że Królowa nie wróci wcale do Hiszpanii i że uda się na stałe mieszkanie do Włoch, jest też pogłoska że osiądzie w Paryżu, rzeczą jest pewną że pobyt jej przedłuży się nad pierwiastkowy zamiar przynajmniej do czterech miesięcy. Co do pobudek przybycia Jej do Paryża, nikt nie wierzy iżby jedynie spowodowała ją troskliwość o zdrowie młodej Xiężny de Montpensier; wszyscy przypisują tę podróż poróżnieniu się z Królową Izabellą z powodu małżeństwa z Królem don Francisco, do którego Królowa Matka tak czynnie się przyłożyła.

— Ostatnia poczta Indyjska przywiozła wiadomość, że z powodu trwającej spokojności przystąpiono już do zmniejszenia Armii dla przywrócenia równowagi między wydatkami i przychodami Kompanii.

Lall-Singh, niegdyś Pierwszy Minister Lahory, przywieziony został do Agra i zamknięty w twierdzy.

Nowa krwawa rewolucya wybuchnęła w Państwie Birmanów. Syn Tharawaddi naprzód Regent a potém Cesarz, został zamordowany przez jednego z wysokich urzędników swego dworu Mounghira, któremu udało się opanować tron Avy.

— *Times* ogłasza kilka ciekawych szczegołów o sprzedaży wielu rzadkich przedmiotów. Pomiędzy innemi na tej licytacji widziano jeden exemplarz pierwszej edycji *Biblia Sacra Latina*, wyszłej z pod pras Gutenberga w Moguncji w 1450 i 1455 roku. Wiadomo, że to jest pierwsze dzieło drukowane ruchomemi czcionkami, ta edycja znaną jest pod nazwą Biblji Czterdziesto-dwu-wierszowej. Licytację rozpoczęto od 200 gwineów i po długim sporze książka przysądzoną została za 500 funt. sterl. (20,000 złp.) na rachunek muzeum Washingtońskiego. Wiadomo, że na całej ziemi istnieje tylko 14 exemplarzy tego dzieła, a exemplarz sprzedawany był nader dobrze zachowanym. *Biblia Pauperum Germamae*, wydrukowana za pomocą desek drewnianych ciętych, została sprzedaną za 200 funt. sterl. równie na rzecz muzeum amerykańskiego.

PORTUGALIJA. Konsul Angielski odebrał od Rządu Portugalskiego uwiadomienie z d. 8 Lutego iż blokada miasta Oporto, postanowiona jest wyrokiem 20 Października tak dla okrętów wychodzących z tego portu jak i doń wchodzących. Okręty znajdujące się w ujściu rzeki Douro będą mogły odpłynąć z ładunkiem lub bezeń po 22 Lutego, cudzoziemcom zaś bawiącym w Oporto dozwala się opuścić miasto i zabrać się na statki parowe Kompanii Angielsko-Portugalskiej żeglugi.

FRANCYA. *Paryż, 22 Marca.* W Izbie Parów na posiedzeniu 20 b. m. margrabia de Laplace złożył w imieniu Kommisyi do tego wyznaczonej zdanie sprawy z prośby PP. Massius i Boyer, życzących sprzedać Rządowi swoj wynalazek, który mógłby mieć najgorsze następstwa, jeżeliby się dostał w złe ręce. Jest to sposób naśladowania z największą dokładnością wszelkich druków, sztychów, pism *etc.* a zatém i wszelkich papierów kredytu publicznego i prywatnego. Kommisya dała zdanie izby prośba pomieniona była odrzucona. Prośba ta była poparta przez margrabię de Boissy, który chciał iżby była przesłaną do Ministra Skarbu, ale przeciw temu powstał hrabia d'Argout, Rządzca Banku Francuzkiego, który objaśnił że wynalazcy udawali się już z nią do tegoż Banku, ale ten nie przyjął ich przełożeń; dla uspokojenia zaś Publiczności P. d'Argout dodał, że sposób PP. Massis i Boyer nie ma nic takiego, coby go czyniło niebezpieczniejszym od pospolitego fałszowania czyniąc uwagę, że jak wprawne oko łatwo odkrywa fałsz w najlepiej podrobionych papierach, tak niewprawne lub niedość uważne, daje się uwieść najgrubszym naśladowaniom, nawet z różnicami bardzo wyraźnemi. Tu P. d'Argout przypomina jak przed niejakim czasem pewni właściciele magazynów umyślili litografować swoje adresa w formie biletów bankowych, gdzie po cyfrze 500, zamiast *francs* stało słowo *fracs* albo *franges*, podług rodzaju handlu o którym te kartki donosiły i byli nieuważni co takie świastki brali za bilety 500 frankowe, aż nakoniec podobne anonse musiały być zakazane przez Prefekta Policyi. W skutek takiego objeśnienia Izba Parów przeszła do porządku dziennego, co znaczy że prośba została odrzucona.

— Podług niektórych gazet niezgoda wkrada się coraz wyraźniej w łono Gabinetu; nowomianowany Ministrem Sprawiedliwości i Wyznań P. Hebert i Minister Oświecenia są bardzo źle z sobą, pierwszy będąc jawnym przeciwnikiem a drugi stronnikiem dążeń Duchowieństwa francuz-

kiego. To rozróżnienie pociąga za sobą niepewność i sprzeczność kierunku w większości Parlamentowej i dopiero przy obiorze nowego Vice-prezesa Izby Deputowanych na miejsce P. Hébert da się widzieć do jakiego stopnia zajścia takowe zdolne są zachwiać istnienie obecnego Gabinetu. Oppozycya prowadzi na Vice-prezesa P. Leona de Maleville, a Ministerstwo PP. Duprat i de Belleyme, dwaj ostatni niejednokrotnie już zajmowali to krzesło.

— Gazety niemieckie donoszą że P. Guizot ma się udać na lato do wód w Hombourg pod Frankfurtem.

— Sławna aktorka Panna Mars umarła tu w Paryżu 20 Marca, mając lat 69 wieku.

— Zapewniają że P. Chateaubriand przedsięwziął napisać historyą Rewolucyi francuzkiej.

— P. Apfel, zmarły 11 Marca w Wissembourg zapisał miastu Strasburgowi około dwóch miljonów franków na rzecz teatru tamecznego i na zachęcenia sztuki lirycznej. Dzięki tej szczodrobliwości, teatr Strasburski zostanie pierwszym po Paryskich teatrem Francyi. Nadto P. Apfel zapisał znaczne summy na rozmaite cele dobroczynne.

— Minister Spraw Zagranicznych odebrał smutną wiadomość o przedwczesnym zgonie P. Eugeniusza d'Oserey, który wespół z P. de Castelnau odbywał podróż naukową w Ameryce południowej. Przybywszy z Rio Janeiro do Limy, przepędzili tam w lecie zeszłego roku kilka miesięcy i udali się na powrot do Guyany różnemi drogami, każdy z nich obrał inną rzekę którą popłynął (P. Castelnau Ucalaya, P. d'Oserey Maragnan), i mieli się spotkać u wpadnienia rzek tych do rzeki Amazonek. P. d'Oserey wsiadł do najętego o czterech wioślarzach batu w Bellavista, głuchy na przełożenia przyjaciół iżby się nie puszczał sam jeden w podróż z nieznajomemi ludźmi. Nazajutrz, to jest 1 Grudnia, przewoźnicy ci zamordowali go w miejscu zwanem Jusamuro; zbójcy zostali schwytani i oddani pod sąd w Lambayeque, stolicy prowincyi.

HISZPANIJA. Odebrano w Paryżu wiadomość o zapadłém na posiedzeniu 15 Marca postanowieniu Senatu Hiszpańskiego, oddającém pod sąd Członka Senatu, jenerała Serrano, który nie usłuchał danego mu przez Ministra Wojny rozkazu objęcia dowodztwa prowincyj północnych, a następnie odbycia przeglądu wojsk tam znajdujących się. Wyrok ten zapadł jednomyślnie przy 89 głosujących prócz jednego głosu P. Luzuriaga, dawnego kollegi P. Serrano w Ministerstwie prezydowaném przez Olozaga.

W Kortezach 16 Marca podany został wniosek o roztrząśnienie postępowania Ministrów w tém zdarzeniu i Minister Sprawiedliwości P. Bravo Murillo w imieniu Gabinetu oświadczył, że Ministrowie chętnie poddają się sądowi Izby.

BAWARYA. *Munich, 17 Marca.* Dziś dowiadujemy się, mówi gazeta Augsburska, że P. d'Abel mianowany został przez Króla nie do Belgii i Hollandyi, ale do Sardynii Posłem nadzwyczajnym i Ministrem pełnomocnym.

GRECYA. Gazeta Augsburska ogłasza korrespondencyą z której daje się widzieć, że Rząd Grecki bynajmniej nie jest uspoeobiony do ustąpienia wymaganiom Porty o zadośćuczynienie czyli poprostu o przeproszenie Posła Mussurus. Opinija publiczna najmocniej się oświadcza przeciw takiemu upokorzeniu. Odebrano depesze z Wiednia, w których Rząd Austryacki pochwala zupełnie postępowanie Rządu Greckiego w tej sprawie i każe się spodziewać rychłego jej ukończenia, bez tej ostateczności jakiej się Porta dopomina.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOSCI.

LONDYN, *27 Marca.* Na wczorajszém posiedzeniu Izby Lordów wniosek lorda Monteagle, wymierzony przeciw billowi Ministeryalnemu o podatku na ubogich w Irlandyi został odrzucony 39 głosami przeciw 12 — W Izbie Niższej, tenże bill Ministeryalny przyjęty został 25 b. m. bez żadnej zmiany, po odrzuceniu rozmaitych wniosków przeciw niemu podanych — Gazeta *Morning Post* donosi że Królowa Jmć jest w stanie, który każe tuszyć nowe pomnożeuie Domu Królewskiego — J. K. W. Xżę Albert installowany został Kanclerzem Uniwersytetu Cambridge przedwczora w pałacu Buckingham.

PARYŻ, *28 Marca.* Na posiedzeniu Izby Deputowanych 22 Marca obrany został większością jednego głosu Vice-prezesem P. Maleville, kandydat Oppozycyi. Mimo to zachwianie się większości, Izba, po rozprawach które trwały przez dni trzy, odrzuciła 252 głosami przeciw 154 projekt P. Duvergier de Hauranne o reformie wyborczej, nie biorąc go nawet na uwagę. W ciągu rozpraw Minister Spraw Wewnętrznych i Minister Spraw Zagranicznych oświadczyli, iż z tego projektu czynią zagadnienie Gabinetowe, to jest że Gabinet się usunie w razie jego przyjęcia — Xiążę de Glücksbourg mianowany został Ministrem pełnomocnym w Madrycie na usilną prośbę Królowej Maryi Krystyny — P. O'Connell przybył do Boulogne 22 b. m. udając się do Włoch dla poratowania zdrowia.

HISZPANIJA. *Madryt, 20 Marca.* Na posiedzeniu 16 b. m. Kongress Hiszpański pochwalił 144 głosami przeciw 66 postępowanie Ministrów w sprawie Serrano i ten jenerał powołany już został przez Fiskała Jeneralnego do stawienia się przed sądem wojennym w przeciągu dni 30.

(Journ. de S. P. Psz. Poln. R. I.)

Pozwala się drukować. St.-Petersburg, 27 Marca 1847 roku. *Ignacy Iwanowski, Cenzor.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.